

אמציה - מילות להספד / עמי דיין

סבתי מצד אמי, סבתא רות, סיפרה לי ששנתיים לפני שנולדתי אמי גילה כתבה לה מכתב ובו השורה: "פגשתי איש, שנטוע עמוק בקהילתנו". ידעתי שאיבדתי את גילה לקיבוץ. הקיבוץ אכן היה ונשאר ביתו, קהילתו, ומקומו של אבא.

לאבא היו הרבה כישורים, הוא היה ספורטאי מוכשר, אתלט, שחקן כדורעף, נווט וסייר מוערך בצבא, מוזיקלי, רקדן מוכשר, ועוד ועוד, אבל הכישרון המוביל שלו היה באופטימיות, אהבת חיים וחברות.

היו לו קשרים עמוקים עם בני אחים, בנות דודים, מחותנים של ילדיו, חברים וחברות מכל שלב בחייו, אין ספור 'מאמצים' מהאולפן, מתנדבים, תיירים שהוא הדריך... הייתה לו יכולת יוצאת דופן ליצור קשרי חברות הדוקים, שוקקים, כנים ואינטימיים.

אישית, אבא תמיד תמך בי, גם כשהייתה לו ביקורת. כאשר עברתי לעיר מהקיבוץ, הוא ביקר אצלי, ישן אצלי, הכיר את כל חברי מהצבא, מהתיאטרון. גם בקולוראדו, הוא בא לתקופות ארוכות והיה מעורב בחיים שלנו - בנה בית עץ ושולחנות פיקניק לילדים, התקין ותיקן רהיטים בבית - ובעיקר היה מעורב בחיינו.

עשרות חברים שלי ושל אשתי משם, התקשרו לנחם ולספר כמה הקשר איתו היה מיוחד בשבילם ובשביל ילדיהם...

הוא גם עשה המממון טעויות, אבל הוא ידע לתקן מסלול תוך כדי תנועה: כשבתי מאיה, נכדתו הבכורה, נולדה, הוא בא לבקר. אשתי הלכה לתפוס תנומה, אני החזקתי את מאיה ודיברנו כעשר דקות - ואז משהו עבר עליו. שאלתי 'מה קורה, אבא?' והוא ענה בעצב 'אתה עכשיו החזקת את הבת שלך יותר משאני החזקתי את כל ארבעת ילדי'.

והוא תיקן עם הנכדים. ארבע שנים אחר כך, כשבני עמרי נולד, אבא ואמא היו אצלנו לחודש. עמרי, בן השבוע, דבק באמציה. צמוד אליו, בשמיכה שכרכנו סביבם, למשך שעות. אבא רקד איתו, שר לו, ליטף ונישק אותו... הם ממש נספגו אחד בשני ונשארו קרובים והדוקים תמיד. הוא היה סבא מופלא למאיה, לנעמי, עילם והודיה, תמיד שמח, תמיד זמין ומזומן לטיול, לשיר, לסיפור או הרפתקה. הוא לא נתן לעובדות לבלבל אותו - אם בשלט כתוב 'אסור', אצלו 'הכל מותר' ו'הכל אפשר'.

בארבע וחצי השנים האחרונות אבא זכה לטיפול וחברות מאדם ומטפל מופלא, שהיה לו חבר וגם בן. כל המשפחה מודעת ומוקירה עד כמה זכינו בוולנטינו, בן משפחתנו. תודה והכל תודה וולנטינו.

ביקרתי את אבא הרבה בשנים האחרונות, ולפני כמה חודשים, כשהוא כבר לא ממש תקשר, ערב אחד יצאתי לבקר חבר במשמר העמק, אמרתי לו שאני נוסע והוא שאל: 'נתתי לך את הארנק שלי, נכון?' הופתעתי, אבל עניתי 'כן אבא, נתת. תודה'.

בינינו, אני לא בטוח שלאבא היה אי פעם ארנק. אני יודע בוודאות שהוא מעולם לא נתן לי אותו, ושלא הייתי לוקח או זקוק לו, אבל הבנתי מה שהוא ניסה לומר - 'נתתי לך את המפתחות לג'יפ, כן? את האבוקדו? המפתח לבית, את האבטיחים...'
נתתי לך את מה שיש לי, נכון?
כן אבא אמציה, נתת.

נתת. תודה. זיכרון של עמי

[הוקרא בטקס אזכרת נשמות ביום כיפור תשפ"ד, ספטמבר 2023]

במשך שנים כמהתי ליום השחרור מהצבא. כל כך רציתי כבר להתחיל את החיים שלי. עזבתי את הקיבוץ ארבעה חודשים לפני כן ועברתי לדירת מרתף קטנה, מוכן, מזומן ונרגש לפתוח דף חדש של חופש, מימוש עצמי ועצמאות.

ביום השחרור הייתה בדירה הקטנה מסיבה גדולה עם המון חברים וחברות של כולנו. רקדנו בטרוף, שתינו, עישנו, לקחנו וטסנו... היה שמח.

בשעה ארבע וחצי לפנות בוקר, כשכולם כבר היו שפוכים ומרוחים בכל הדירה והמוזיקה מהקסטה הגיעה לסיומה, השתרר שקט. בתוך השקט התעוררו בי שרשרת מחשבות ושאלות קיומיות – מה הסיבה? מה הטעם? מה הם החיים האלה ומה לעשות איתם? משום מה הרגשתי פתאום צורך עמוק לדבר עם אבי – אמציה. הייתי מופתע, כי למרות שתמיד הייתי קרוב לאמציה, אף פעם לא התייעצתי איתו בנושאים שלל הלב, החלטות חשובות או שאלות פילוסופיות. אבל הדחף להיוועץ בו היה חזק ומיידי. יצאתי מיד והגעתי בטרמפים לקיבוץ עייף וטרוד. מצאתי את אבא במוסך הפלחה ויצאתי איתו לטיול. סיפרתי לו על המסיבה, על כל מה שלקחתי, מה שחוויתי, והתהום שנפערה בי פתאום עם בואו של החופש, שכל כך חיפשתי. שאלתי אותו מה המהות? מה הטעם והסיבה?

אבא היה שקט לפני שענה לי. הוא חש במצוקתי, אבל שום דבר בעברו או בעברנו המשותף לא הכין אותו לכזאת בקשת עזרה. מן הסתם הוא היה נבוך כי לא הייתה לו תשובה מוכנה, ואולי משום כך תשובתו הייתה כל כך מוצלחת. הוא חכך בגרונו ואמר מאוד בשקט, בכנות, על גבול הביישנות: "אתה יודע אני אדם פשוט. אני לא שואל את עצמי שאלות גדולות כאלה.... אני אומר, אוי, לאלה יש יום הולדת בחודש הבא, אולי אכין לה מדף". הייתה שתיקה ואז שנינו פרצנו בצחוק. עם הצחוק באה הקלה גדולה ועברנו לדבר על אבוקדו, כותנה ואיך נכין מדף חדש ליום ההולדת של אלה...

תודה אבא.

